

เปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องการเจ็ดตัวคไข่ ของผู้ดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการสอน
โดยการบรรยายและสาธิต กับการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์

ธัญญา กาญจนรชตะ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

มีนาคม 2550

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ รัชญา กาญจนรัชตะ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาลของมหาวิทยาลัย
บูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาริรัตน์ จำอยู่)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นลอง ทับศรี)

..... กรรมการ

(ดร. เขมรดี มาสิงบุญ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาริรัตน์ จำอยู่)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นลอง ทับศรี)

..... กรรมการ

(ดร. เขมรดี มาสิงบุญ)

..... กรรมการ

(ดร. ชุติมา ปัญญาพินิจนุกร)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิจิต สุรัตน์เรืองชัย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 5 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2550

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนวิทยานิพนธ์ ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อาริรัตน์ จำอยู่ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร. ฉลอง ทับศรี และดร. เขมรดี มาสิงบุญ กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วน และเอาใจใส่ผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมสิทธิ์ จิตรสถาพร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วัลภา คุณทรงเกียรติ แพทย์หญิงภัทรานิษฐ์ โฉมิตวรเศรษฐ์ อาจารย์กุลธิดา เปรมจิตร คุณกรกฏ เจริญสุข และคุณปาลิดา เหลืองรุ่งอุดม ที่กรุณารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลบางบ่อ ที่ให้ความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณหัวหน้าหอผู้ป่วยในชายคุณนิภา รุ่งประทีปไพบุลย์ และเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยในชายโรงพยาบาลบางบ่อทุกคนที่ให้การสนับสนุนและมีส่วนช่วยเหลือให้ การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบคุณกำลังใจอันยิ่งใหญ่จากน้องพยาบาลสาขาวิชาการ บริหารการพยาบาลร่วมรุ่น และน้องรหัส 17

ขอขอบคุณ คุณณฤพล ตั้งธีรรัตน์ และคุณกมลวรรณ บุญปิตรักษ์ ที่ช่วยบันทึกภาพ และตัดต่อภาพวีดิทัศน์เรื่องการเช็ดตัวลดไข้

ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณบิดา มารดา น้อง ๆ และหลานชาย ที่เป็นกำลังใจคอยเป็นห่วง เรื่องสุขภาพและการเดินทาง

ธัญญา กาญจนรชตะ

46910015: สาขาวิชา: การบริหารการพยาบาล; พย.ม. (การบริหารการพยาบาล)

สำคัญ: การเช็ดตัวลดไข้/ ผู้ดูแลผู้ป่วย/ การสอน

ัญญา กาญจนรชตะ: เปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องการเช็ดตัวลดไข้ ของผู้ดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการสอนโดยการบรรยายและสาธิต กับการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ (COMPARISON OF LEARNING RESULTS ON TEPID SPONGE OF CAREGIVERS USING DEMONSTRATION AND VIDEO) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: อาริรัตน์ จำอยู่, D.S.N., ถลอง ทับศรี, Ed.D., เขมราดี มาสิงบุญ, D.S.N. 109 หน้า. ปี พ.ศ. 2550.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้เรื่องการเช็ดตัวลดไข้ ของผู้ดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการสอนโดยการบรรยายและสาธิต กับการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ดูแลผู้ป่วยเด็กในหอผู้ป่วยสามัญชาย โรงพยาบาลบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 80 คน กลุ่มตัวอย่างคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากประชากรที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมซึ่งได้รับการสอนเรื่องการเช็ดตัวลดไข้ โดยการบรรยายและสาธิต และกลุ่มทดลองซึ่งได้รับการสอน โดยใช้สื่อวีดิทัศน์ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วยแผนการสอน และวีดิทัศน์ เรื่องการเช็ดตัวลดไข้ให้กับผู้ป่วยเด็ก เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วยแบบวัดความรู้เกี่ยวกับการเช็ดตัวลดไข้ แบบวัดการปฏิบัติกิจกรรมการเช็ดตัวลดไข้ และแบบสอบถามความพึงพอใจในรูปแบบการสอนการเช็ดตัวลดไข้ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82, .86 และ .90 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที และการทดสอบความแปรปรวนร่วม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ภายหลังได้รับการสอนเรื่องการเช็ดตัวลดไข้ ผู้ดูแลผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยการบรรยายและสาธิต และกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการเช็ดตัวลดไข้ มากกว่าก่อนได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ภายหลังได้รับการสอนเรื่องการเช็ดตัวลดไข้ ผู้ดูแลผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยการบรรยายและสาธิต และกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ มีคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกิจกรรมการเช็ดตัวลดไข้ มากกว่าก่อนได้รับการสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้ดูแลผู้ป่วยกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยการบรรยายและสาธิต และกลุ่มที่ได้รับการสอนโดยใช้สื่อวีดิทัศน์ มีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการเช็ดตัวลดไข้ และการปฏิบัติกิจกรรมการเช็ดตัวลดไข้ ไม่แตกต่างกัน
4. ผู้ดูแลผู้ป่วยมีความพึงพอใจในรูปแบบการสอนการเช็ดตัวลดไข้โดยรวม อยู่ในระดับมาก

46910015: MAJOR: NURSING ADMINISTRATION; M.N.S. (NURSING
ADMINISTRATION)

KEYWORDS: TEPID SPONGE/ CAREGIVERS/ TEACHING

TUNYA KANJANARACHATA: COMPARISON OF LEARNING RESULTS ON
TEPID SPONGE OF CAREGIVERS USING DEMONSTRATION AND VIDEO. THESIS

ADVISORS: AREERUT KHUMYU, D.S.N., CHALONG TUBSREE, Ed.D., KHEMARADEE
MASINGBOON, D.S.N. 109 P. 2007.

The purpose of this quasi experimental research, 2 groups pre – post test design, was to compare the learning results of teaching tepid sponge to caregivers using demonstration and video instruction. The sample were selected using purposive sampling. The sample consisted of eighty caregivers of the child admitted in Bangbhoo hospital, Samutprakan province. The sample were divided into two groups. The control group was taught tepid sponge using demonstration and the experimental group was taught tepid sponge using video instruction. The instruments were teaching plan and video CD on tepid sponge for children. The questionnaires consisted of knowledge about tepid sponge questionnaire, practice about tepid sponge questionnaire and satisfaction on teaching style questionnaire. The reliability of questionnaires were .82, .86 and .90, respectively. Dependent t-Test, Independent t-Test and Analysis of Covariance (ANCOVA) were used for data analysis. The findings were as follows:

1. Caregivers in both groups had higher score of knowledge on tepid sponge after teaching at the level of .05
2. Caregivers in both groups had higher score of practice on tepid sponge after teaching at the level of .05
3. There was no differences between mean scores of the knowledge and practice on tepid sponge of caregivers in both groups.
4. Caregivers had high level of satisfaction with teaching.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การดูแลเด็กที่มีไข้.....	10
การเรียนรู้ของผู้ดูแลเด็ก.....	16
หลักการสอนผู้ใช้บริการในโรงพยาบาล.....	24
แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	43
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	46
ขั้นตอนการทดลอง.....	47
การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง.....	50

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4 ผลการวิจัย.....	52
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	52
ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลผู้ป่วย.....	53
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับ การเช็ดตัวลดไข้และการปฏิบัติกิจกรรมการเช็ดตัวลดไข้.....	55
ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับ การเช็ดตัวลดไข้ และการปฏิบัติกิจกรรมการเช็ดตัวลดไข้.....	58
ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจในรูปแบบการสอน การเช็ดตัวลดไข้.....	61
5 สรุปและอภิปรายผล.....	63
สรุปผลการวิจัย.....	64
การอภิปรายผล.....	64
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	68
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	69
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	77
ภาคผนวก ก	78
ภาคผนวก ข	80
ภาคผนวก ค	83
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	109

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ดูแลผู้ป่วย กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง 53
2	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการเช็ดตัวลดไข้ และการปฏิบัติกิจกรรมการเช็ดตัวลดไข้ ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง ก่อนการทดลอง 55
3	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการเช็ดตัวลดไข้ และการปฏิบัติกิจกรรมการเช็ดตัวลดไข้ ภายในกลุ่มควบคุม ก่อนและหลัง การทดลอง 56
4	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการเช็ดตัวลดไข้ และการปฏิบัติกิจกรรมการเช็ดตัวลดไข้ ภายในกลุ่มทดลอง ก่อนและหลัง การทดลอง..... 57
5	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการเช็ดตัวลดไข้ ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง..... 59
6	เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติกิจกรรมการเช็ดตัวลดไข้ ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง หลังการทดลอง 60
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจในรูปแบบการสอน การเช็ดตัวลดไข้ ของผู้ดูแลผู้ป่วย หลังการทดลอง รายข้อและโดยรวม..... 61

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 องค์ประกอบของการสื่อสาร/ องค์ประกอบของกระบวนการเรียนการสอน.....	35
3 ขั้นตอนการทดลอง	49